

Styrelseärende

Diarienummer NVAAB 2022/90

Styrelsen för Nacka vatten och avfall AB

Budget 2023

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta att:

- fastställa budgeten för 2023
- fastställa investeringsramen för 2023
- fastställa fördelningsnyckel för övergripande kostnader 2023

Sammanfattning

Styrelsen föreslås besluta om följande budgetram för 2023:

Totalt (MSEK)	VA-kollektivet	Avfallskollektivet
Intäkter	318,3	106,6
Kostnader	-327,6	-118,5
Resultat efter skatt*	-9,3	-11,9

* Resultatet är en preliminär beräkning efter skatt

Ekonomi för VA- respektive avfallskollektivet ska hållas åtskild eftersom taxan ska grundas på respektive kollektivs kostnader. Därför tillämpas en fördelningsnyckel av de bolagsövergripande kostnaderna för 2023 för att spegla den nytta som kommer respektive kollektiv till godo. VA-kollektivet föreslås belastas med 80% medan avfallskollektivet föreslås belastas med 20%.

Under 2023 föreslås ramen för Nacka vatten och avfalls totala nettoinvesteringar uppgå till 280 miljoner kronor. Nacka vatten och avfall ska under 2023 i enlighet med ägarens intentioner investera i nya anläggningar och reinvestera i befintligt ledningsnät för att säkerställa att anläggningarna fortsättningsvis kommer att ha en hög standard.

Mats Rostö
Verkställande direktör

Fredrik Kristoffersen
Ekonomichef

Ärende

Budget 2023 VA-kollektivet

VA-kollektivet (MSEK)	BUDGET 2022	PROGNOS 2022	FÖRSLAG BUDGET 2023	REV FÖRSLAG BUDGET 2023	AVV REV FÖRSLAG BUDGET- FÖRSLAG BUDGET
Huvudintäkter	238,7	234,2	281,4	281,4	0,0
Anläggningsavgifter	5,7	6,3	7,2	7,2	0,0
Aktiverat arbete	21,0	19,5	22,3	22,3	0,0
Övriga rörelseintäkter	4,3	4,6	7,4	7,4	0,0
Rörelsens intäkter	269,7	264,6	318,3	318,3	0,0
Driftkostnader	-155,4	-150,3	-175,3	-177,7	-2,3
Personalkostnader	-81,8	-74,1	-87,7	-87,7	0,0
Avskrivningar	-24,1	-31,4	-35,2	-35,2	0,0
Övriga rörelsekostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rörelsens kostnader	-261,3	-255,8	-298,3	-300,7	-2,4
RÖRELSERESULTAT	8,4	8,8	20,0	17,6	-2,4
Räntor och andra finansisella poster	-14,1	-16,1	-25,6	-25,6	0,0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-5,7	-7,3	-5,6	-8,0	-2,4
Skatt	0,0	-0,1	-1,3	-1,3	0,0
RESULTAT EFTER SKATT	-5,7	-7,3	-6,9	-9,3	-2,4

* Skatteberäkningen är preliminär

VA-kollektivets intäktsram föreslås till cirka 318 miljoner kronor för 2023. Kostnadsramen föreslås till cirka -327 miljoner kronor inklusive preliminärt beräknad skatt. Det planerade underskottet på -9 miljoner kronor används för att minska tidigare års överuttag.

Driftkostnaderna har justerats med -2,3 miljoner kronor, då Käppalaförbundet har aviserat om höjda avgifter för avloppsrening. Styrelsearvoden och räntekostnader är budgeterade i enlighet med beslut i Kommunfullmäktige.

Under 2023 kommer fordonsflottan att succesivt bytas ut till elfordon, arbete med att byta ut vattenmätare till digitala vattenmätare kommer påbörjas samt arbetet med tillgångsförvaltning kommer fortgå. Stora osäkerheter finns i budgeten kopplat till omvärlden och hur det påverkar el-kostnaderna samt drivmedel. Den utredning som håller på att genomföras rörande dagvattenområden och vilka avgifter som ska tas ut kan komma att påverka intäkterna negativt.

VA-branschen står generellt inför komplexa utmaningar i form av klimatförändringar, ökade lagkrav och en åldrande anläggning i kombination med växande storstadsregioner. För att klara dessa utmaningar behöver VA-verksamheten säkerställa en trygg och hållbar drift av VA-försörjningen, bygga ut anläggningen i den takt som efterfrågas vilket i sin tur ökar behovet av att ha en god planering för att kunna göra rätt bedömningar kring exempelvis kapacitetshöjningar och investeringsbehov. Detta är ett långsiktigt arbete som kommer att pågå under många år och kommer bli en viktig del av bolagets tillgångsförvaltning.

Klimatförändringar i kombination med det nya lagkravet med vattentjänstplaner kan på sikt innebära ett ökat behov av dagvattentjänster hos fastighetsägare. Behovsanalyser behöver ske i nära samarbete med Nacka kommun. Detta gäller även bedömningen av åtgärder som behöver vidtas för att VA-anläggningen ska kunna fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall, vilket också ska ingå i en vattentjänstplan.

Budget 2023 Avfallskollektivet

Avfallskollektivet (MSEK)	BUDGET 2022	PROGNOS 2022	FÖRSLAG BUDGET 2023	REV	AVV REV
				FÖRSLAG BUDGET 2023	FÖRSLAG BUDGET- FÖRSLAG BUDGET
Huvudintäkter	117,3	113,6	105,5	105,5	0,0
Anläggningsavgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktiverat arbete	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga rörelseintäkter	1,0	1,4	1,1	1,1	0,0
Rörelsens intäkter	118,4	115,0	106,6	106,6	0,0
Driftkostnader	-88,3	-84,8	-96,1	-95,3	0,8
Personalkostnader	-11,9	-10,6	-12,7	-12,7	0,0
Avskrivningar	-7,4	-7,4	-8,6	-8,6	0,0
Övriga rörelsekostnader	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Rörelsens kostnader	-107,8	-103,0	-117,6	-116,8	0,8
RÖRELSERESULTAT	10,6	12,0	-11,0	-10,2	0,8
Räntor och andra finansieringsposter	-1,1	-1,1	-1,6	-1,6	0,0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	9,5	10,9	-12,5	-11,8	0,8
Skatt	-2,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0
RESULTAT EFTER SKATT	7,5	10,9	-12,7	-11,9	0,8

* Skatteberäkningen är preliminär

Avfallskollektivets intäktsram föreslås till cirka 107 miljoner kronor för 2023. Kostnadsramen föreslås till cirka -119 miljoner kronor inklusive preliminärt beräknad skatt. På grund av beslut om ändrad förbränningskatt justeras driftskostnaderna med 0,8 miljoner kronor.

Utöver den stora utmaningen kring ökat insamlingsansvar så finns det många kommande utmaningar att hantera. Dels de utmaningar som uppstår i Nacka i form av ökad inflyttning, dels konkurrens om vägar och ytor, ökade avfallsmängder och på sikt eventuell råvarubrist. Avfallsarbetet bedrivs utifrån avfallshierarkin där målet är att avfallsmängderna ska minska. Detta är en stor samhällslig fördel men en utmaning för avfallskollektivet då en stor andel av intäkterna är rörliga.

Utöver ovanstående utmaningar har offensiva etappmål beslutats av regeringen. Livsmedelsavfallet ska minska med 20% fram till 2025 och 65% av det kommunala avfallet ska materialåtervinnas eller förberedas för materialåtervinning senast 2035. Vidare har en ökad ambition om cirkulär ekonomi fastslagits av regeringen.

För att strategiskt landa dessa utmaningar har Nacka vatten och avfall lett arbetet med att ta fram en ny avfallsplan för åren 2021--2026. Utgångspunkten är att Nackaborna ska uppleva att det är lätt att agera i enlighet med Nackas avfallsplan.

Fördelningsnyckel av övergripande kostnader 2023

Ekonomi för VA- respektive avfallskollektivet ska hållas åtskild eftersom taxan ska grundas på respektive kollektivs kostnader. De flesta kostnader är direkt hänförliga till respektive kollektiv men vissa kostnader, till exempel lokalhyra och övriga övergripande kostnader avser båda kollektiven och ska därmed fördelas på ett sätt som speglar den nytta som kommer respektive kollektiv till godo. Följande tillvägagångssätt föreslås att tillämpas för fördelning av övergripande kostnader 2023:

- Kostnader fördelas i första hand på det kollektiv kostnaderna avser
- För att förenkla fördelningen används en sammanvägd nyckel där 80% av de övergripande kostnaderna läggs på VA-kollektivet och 20% på avfallskollektivet. Denna sammanvägda nyckel har sin grund i en utvärdering som gjorts av antal ärenden för kundservice samt antal anställda på respektive kollektiv.

Detta innebär samma kostnadsfördelning som för innevarande år.

Revidering av beslutad fördelning per kollektiv kan göras under innevarande år om det bedöms finnas skäl till detta.

Effektiv verksamhet och samverkan

Som en del av arbetet med att implementera Tillgångsförvaltning, kommer det förebyggande underhållet att struktureras upp mer för att minska de akuta insatserna och möjliggöra ruttanpassad och objektanpassad rondering av anläggningarna. Investeringsplanen för pumpstationerna kommer fortgå, med tre anläggningar per år. Arbetet med analys och uppföljning av energiförbrukningen i anläggningarna kommer att utvecklas, bland annat med systemstöd. Energikartläggningar och energioptimeringar för pumpstationer och LTA-ledningar kommer genomföras för att minimera energiåtgången. Samt en översyn hur anläggningarna används för att styra elförbrukningen till perioder under dygnet då elpriset är lägre. Arbetet med tillskottsvatten kommer att struktureras mer under de kommande åren samt utbytet till digitala vattenmätare kommer påbörjas 2023. Dessa två insatser bedöms kunna minska inläckaget i spillvattenledningarna och identifiera läckor från vattenledningarna.

Under perioden kommer det implementerade systemstödet och projektmetodiken kunna möjliggöra ökad kontroll och styrning, samt bättre ekonomisk uppföljning och prognoser i projekten. Arbetet med att ta fram en modell för att beräkna anläggningsavgifterna de kommande åren ska tas fram. De externa arbetssätten tillsammans med kommunen kommer fortsätta att utvecklas med hjälp av tydliga genomförandeavtal och ekonomisk uppföljning.

Samtliga kärl inom avfallskollektivet är nu märkta för digital avläsning. Detta möjliggör för insamlingsentreprenören att löpande rapportera in avvikelser med mera, löpande via digital notering, för att förbättra återkoppling till kund. Den digitala sorteringsguiden kommer att utvecklas i syfte att möjliggöra för Nackaborna att få svar direkt rörande frågor kring sortering och därmed

möjliggöra en bättre hantering av avfallet. Bland annat ska man kunna se vilken miljönytta som sker genom sortering, möjlighet till återkoppling på kretsloppscentralerna. Det samarbete som under 2021 inleddes med ett återvinningsföretag förväntas utökas. Samarbetet innebär en digital lösning för hämtning och transport av grovavfall och återbruk. Förutom att förenkla för Nackaborna förväntas projektet innebära minskade transporter, på grund av samlastning, ökad mängd återbruk och bättre sorteringsresultat. Arbetet med att sortera ut mer metall på Kretsloppscentralerna har påbörjats, med målsättningen att få mer rent avfall och samtidigt få mer ersättning för metallerna.

IT- och digitaliseringsstrategin kommer att uppdateras och under 2023 kommer fokus ligga på digitala satsningar som bland annat bidrar till en effektivare verksamhet. Aktiviteter som digitala utbildningar, implementera bättre systemstöd i verksamheterna, utöka kundernas möjlighet till självservice och införa automatisering av "enkla" arbetsuppgifter, till exempel automatiska konteringar av leverantörsfakturor.

Under 2023 kommer en process för egenkontroll att implementeras i bolaget. Detta kommer att vara ett komplement till Styrelsens internkontroll och möjliggöra kontinuerliga förbättringar i verksamheten. Återrapportering av egenkontrollen kommer att ske i samband med bolagsstyrningsrapporten.

Inom avfallsområdet sker tät samverkan med grannkommunerna, främst Tyresö och Värmdö, genom regelbunden kompetensdelning samt gemensam leverantörsuppföljning och leverantörssamverkan. Med Nacka kommun pågår samverkan inom förebyggande nedskräpning, samt avfallsplanen. Tillsammans med Nacka Energi bedriver bolaget ett arbete med skolinformation som under de kommande åren kommer att utvecklas. Bolaget deltar även aktivt i flera nätverk och arbetsgrupper som Avfall Sverige har.

Eftersom ytorna som nyttjas för återvinning i Nacka är relativt små krävs en samverkan med andra aktörer inom intresseområdet. Nacka vatten och avfall strävar efter att låta aktörer mötas för att själva affärsutveckla och hitta samverkansformer. Ett tydligt exempel på detta är det återbruksnätverk som drivs av avfallsavdelningen där aktörer som arbetar inom området, både privata och offentliga, bjuds in till regelbundna möten med fast agenda. Direkt samverkan sker med ett byggföretag i syfte att öka återbruk av bygg- och rivningsavfall i kommunen. Tillsammans med Nacka kommun pågår ett arbete för att hitta en långsiktig och effektiv lösning för hanteringen av de schaktmassor som uppstår i bygg- och underhållsprojekt.

Ett nätverk med chefer för VA-projekt i större VA-bolag startade 2020 och nyttjas för samverkan kring principiella och viktiga frågor, till exempel hur projekt mäts och följs upp. Ett liknande nätverk finns för VA-chefer i Stockholmsområdet. VA deltar bland annat i nätverk kring tillskottsvatten tillsammans med övriga kommuner inom Käppalaförbundet. Vidare deltar VA på olika sätt i olika utvecklingsprojekt inom ramen för Svenskt Vatten Utveckling. Nu senast inom tillgångsförvaltning och erfarenheter av LTA-system. Bolaget deltar även aktivt i VA-ekonomiskt nätverksträff, där fokus ligger på diverse ekonomiskt relaterade utmaningar inom branschen.

Investeringsram

INVESTERINGAR (MKR)	Förslag Budget 2023	Prognos 2024	Prognos 2025
Avfall	3	4	6
Övrigt	24	25	23
Nyläggning VA	16	71	74
Reinvestering VA-ledningsnät	97	95	92
Reinvestering VA-anläggningar	22	22	22
Stadsbyggnad	199	194	211
Anläggningsavgifter	-81	-61	-162
SUMMA	280	350	266

Nacka vatten och avfall ska under 2023 i enlighet med ägarens intentioner investera i nya anläggningar och reinvestera i befintligt ledningsnät för att säkerställa att anläggningarna fortsättningsvis kommer att ha en hög standard.

Av den totala nettoinvesteringen på 280 miljoner kronor avser 135 miljoner kronor investeringar i förnyelse av VA-ledningsnät samt VA-anläggningar, 118 miljoner kronor är nettot av projekt utförda inom Stadsbyggnadsavdelningen, kostnaderna uppgår till 199 miljoner kronor.

Stadsbyggnadsavdelningens prognos bygger bland annat på Nacka Kommuns prognos.

Avfallskollektivet investerar 3 miljoner kronor som avser kärlbyte samt start av Boo kretsloppscentral.

Övriga investeringar uppgår till 24 miljoner kronor och avser främst digitalisering av vattenmätare.

Viss osäkerhet finns i anläggningsavgiften.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i bolagets ledningsgrupp under ledning av ekonomichef Fredrik Kristoffersen.